

УДК 821.134.2-3-051:81'255.4=134.2=161.2Вісенте Бласко Ібаньєс
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/103-51>

Ярина ЯКИМОВИЧ (ВАСИЛЬЦІВ),

orcid.org/0009-0000-1390-5149

асистентка кафедри іноземних мов

Львівського національного університету імені Івана Франка

(Львів, Україна) Yruna@ukr.net

ВІСЕНТЕ БЛАСКО ІБАНЬЄС З ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОГО (ВОЛОДИМИР САМІЙЛЕНКО) ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО (МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ) ПОГЛЯДІВ

У статті трактується одна із маловивчених проблем українсько-іспанських літературних взаємин. Проаналізовано окремі аспекти перекладу твору В. Бласко Ібаньєса «Хатина», здійсненого поетом, літературознавцем і перекладачем Володимиром Самійленком (1864–1925), який започаткував ширше ознайомлення українського читача із багатогранною творчістю іспанського письменника і громадського діяча. Особливо знаменними українським прочитанням творів Бласко Ібаньєса стали 30-і рр. XX ст., коли з'являються переклади окремих романів «валенсійського» циклу письменника із трактуванням загальнонаціональних проблем країни. На сторінках тогочасних літературних журналів «Ми», «Діло», «Українські вісті» з'являється низка творів сучасних іспаномовних письменників зокрема в інтерпретації літературознавця і перекладача Івана Дубицького. Читачі цих журналів дістали змогу читати художні твори та есеї Міри Габріель, Хосе Ортега-і-Гассета, Рамона де Аяла Переса, Мігеля де Унамуну. Пропоновані у дослідженні перекладознавчі категорії (слова – реалії), які відіграють першорядну роль у відображенні соціально-історичного та культурного контексту, надають національного забарвлення. Подані особливості реалій у площині однієї мови та пари мов, а також розглядаються сталі комбінації (вислови) стосовно реалій – фразеологізмів. Оскільки правильний переклад і тлумачення реалії вимагає не лише володіння мовою, а й знання з усталених фраз, висловів, фразеологізмів, зрозумілих лише людям, для яких мова, з якої здійснюється переклад – рідна, то беззаперечно можна стверджувати про віртуозну роботу українського перекладача. Говориться також про внесок українського літературного критика, літературознавця, письменника, поета, перекладача Михайло Рудницького у пізнання українським читачем творчості іспанського белетриста В. Бласко Ібаньєса. У дослідженні подано цитати українського дослідника з ілюстрованого журналу «Світ» за 1928 рік.

Пропоновані у дослідженні перекладознавчі категорії (слова – реалії), які відіграють першорядну роль у відображенні соціально-історичного та культурного контексту, надають національного забарвлення. Подані особливості реалій у площині однієї мови та пари мов, а також розглядаються сталі комбінації (вислови) стосовно реалій – фразеологізмів. Оскільки правильний переклад і тлумачення реалії вимагає не лише володіння мовою, а й знання з усталених фраз, висловів, фразеологізмів, зрозумілих лише людям, для яких мова, з якої здійснюється переклад – рідна, то беззаперечно можна стверджувати про віртуозну роботу українського перекладача. Говориться також про внесок українського літературного критика, літературознавця, письменника, поета, перекладача Михайло Рудницького у пізнання українським читачем творчості іспанського белетриста В. Бласко Ібаньєса. У дослідженні подано цитати українського дослідника з ілюстрованого журналу «Світ» за 1928 рік. Науковець і далі звертався до окремих проблем іспанської літератури, продовживши традицію, започатковану ще в кінці XIX – на початку XX століть Іваном Франком та Василем Щуратом.

Ключові слова: В. Самійленко, В. Бласко Ібаньєс, реалії, переклад, Мих. Рудницький, іспанський белетрист.

Yaryna YAKIMOVYCH (VASYLTSIV),

orcid.org/0009-0000-1390-5149

Assistant at the Department of Foreign Languages

Ivan Franko National University of Lviv

(Lviv, Ukraine) Yruna@ukr.net

VICENTE BLASCO IBAÑEZ FROM THE PERSPECTIVES OF TRANSLATION STUDIES (VOLODYMYR SAMILENKO) AND LITERARY STUDIES (MYKHAILO RUDNYTS'KYI)

The article deals with one of the Spanish-Ukrainian unexplored relation problems. It analyzes certain translation aspects of the work «The Cabin», made by the poet, literary scholar and translator Volodymyr Samiilenko (1864–1925), who extensively presented the multifaceted works by the spanish writer and public figure to the ukrainian reader. The particularly remarkable period for Ukrainian interpretation of Blasco Ibañez's works were the 1930s, when some

translations of his «valencian» cycle novels appeared, dealing with the country's nationwide problems. The series of modern Spanish speaking writers' works, translated particularly by literary scholar and translator Ivan Dubovytskyi, appear on the pages of magazines of that time, such as «My» [We], «Dilo» [The Deal], «Ukrainski visti» [Ukrainian News]. The readers of those magazines were able to read works and essays written by Mira Gabriel, José Ortega y Gasset, Ramón Pérez de Ayala and Miguel de Unamuno. The article analyzes certain translation aspects of the work «The Cabin» written by V. Blanco Ibañez and translated by Volodymyr Samiilenko. The translation studies categories offered in this research (the specific terms) are highly crucial while demonstrating the socio-historical and cultural context, and also provide national coloring. Specific characteristics of the terms are presented within a single language and a language pair; additionally, fixed combinations (expressions) involving the terms – specifically phraseological units – are examined. As long as correct translation and terms interpretation requires not only language proficiency, but also knowledge of set phrases, expressions, idioms, which are familiar only to native speakers – the Ukrainian translator's virtuoso work is undeniable. The article also mentions the contribution to the Ukrainian reader's discovery of the works by the fiction writer V. Blasco Ibañez made by Ukrainian literary critic, literary scholar, writer, poet, translator Mykhailo Rudnyts'kyi. The research refers to the quotes by Ukrainian researcher from «The World» magazine 1928 issue. The scientist was still addressing specific issues in Spanish literature, continuing the tradition started by Ivan Franko and Vasyl Schurat between the XIX and the XX centuries.

Key words: V. Samiilenko, V. Blasco Ibañez, terms, translation, M. Rudnyts'kyi, Spanish fiction writer.

Постановка проблеми. У статті описано дослідження маловивченої наукової проблеми в українському літературознавстві та мовознавстві. У попередній статті авторки «Вісенте Бласко Ібаньес в українському прочитанні кін. XIX – 20–30 рр. XX ст.» (Якимович, 2024: 114–120) описано плідотворчі контакти згаданого у назві періоду, коли в літературі активно працював, зокрема, Вол. Самійленко, завдяки зусиллям якого іспанський белетрист увійшов в українську культуру. Ця стаття є продовженням вивчення попередньої наукової проблеми. Досліджено переклад слів – реалій та використання різних методів українським перекладачем. У другій частині статті зосереджена увага на внеску Михайла Рудницького, українського літературного критика, літературознавця у пізнання українським читачем творчості В. Бласко Ібаньеса.

Аналіз досліджень. В дослідженні основна увага звернена на особливості іншомовних реалій з погляду перекладознавства, їх виокремлення відповідно до структурного плану. Вирізняються особливості реалій у площині однієї мови та пари мов. Також розглядаються сталі комбінації (вислови) стосовно реалій – фразеологізмів. Досліджуючи інтерпретацію В. Саміленка бачимо, що перекладач в однаковій мірі використовує метод уподібнення, ситуативні відповідники та транскриптивний (транслітераційний) вид.

Мета статті. У першій частині статті зосереджено увагу на зіставному методі (а саме переклад реалій). Для досліду було взято оригінальний текст соціально-психологічного роману «Хатина» В. Бласко Ібаньеса (Ibañez, 2008) та переклади тексту В. Самійленка, опубліковані 1911 та 1921 рр. (Ібаньес, 1911, 1921: 118, 243). У другій частині використовується системний підхід із застосуванням історико-літературного, генетичного та

порівняльного (компаративного) методів. На основі цих методів з'ясовано історію входження окремих творів В. Бласко Ібаньеса в українське красне письменство. До уваги взято публікацію в ілюстрованому журналі «Світ» під №3 за 1928 рік.

Виклад основного матеріалу. 1.1. Окремі аспекти перекладацької майстерності В. Самійленка при українському прочитанні Вісенте Бласко Ібаньеса (іспанські реалії у творі «Хатина»).

Іншомовні реалії з перекладознавчого погляду поділяємо на історико-семантичні та структурні: реалії історико-семантичного плану складаються із

1) власне-реалій (при наявних референтах): *la barraca, el ronzal, el satélite, la oblea, el jarro, la ramera, el marimacho*;

2) історичних реалій, тобто семантичних архаїзмів, які внаслідок зникнення наявних референтів входять до історично дискантної лексики, що втратила життєздатність: *las siete plagas de Egipto*.

У структурному плані виокремлюються:

1. – реалії-одночлени: *el terciopelo, vega, ventolera, enjalbegado, casuco*;

2. – реалії-полічлени номінативного характеру: *la parte del Mediterráneo, las torres de Valencia, el centro del camino de Alboraya, la misa del alba, las calles de Valencia*;

3. – реалії-фразеологізми: *á vivir de gorra, las siete plagas de Egipto, cazador de pájaros con liga*.

Житло та предмети побуту, одяг, їжа та напої, типи праці, грошові одиниці, музичні інструменти та танці, народні свята та ігри: *las barracas, la casa, cámon, el dinero, faldas, la loza, las ropas, monedas, la criada, carne, vino, jarro, la labradora, pasto, vivienda, casuco, el pañuelo, pantalones de pana, traje, colchones, sillas, jergones, sartenes, calderas, platos, cestas, portera, estercolero, cigarrera, almuerzo, pastor, chancleta, montera, azadón, el jugo, etc.*

4. – етнографічні та міфологічні реалії. Етноніми, прізвиська, назви осіб за місцем проживання, міфологія: *la mujerzuela, el marimacho, el judío, el beduino, etc.*

У творі В. Бласка Ібаньєса «Хатина» найчастіше можна побачити *природні реалії*, до яких належать тварини, рослинність, рельєф: *la vega, los ruiseñores, los árboles, el cañaveral, el gallo, caballos, vacas, gallinas, corderos, cerdos, bestias, vegetación, campos, follaje, cañas, hortaliza, hormiga, las ranas, serpiente, cabras, las alondras, los gorriones, verdura, ternero, las montañas, la naturaleza, prados, perros, la col, las ortigas, la parra, las plantas, los abrojos, la selva, flores, el lagarto, el escarabajo, la araña, la culebra, las ratas, la maleza, los pájaros, maíz, el cañar, las cañas, la playa, el trigo, los pimientos, los tomates, etc.*; суспільно-політичні реалії – адміністративні одиниці та державні інститути, соціальні організації та партії, їхні представники, промислові підприємства, військові підрозділи та їхні представники: *el sultán, los parroquianos, el amo de la tierra, el Hospital, reinas, la provincia, la partida, los religiosos, el propietario, la comunidad, etc.*; ономастичні реалії – антропоніми, топоніми, імена літературних героїв, назви музеїв, театрів, тощо: *Dios, Tóni, Pimentó, Pepeta, La Rócha, Rosario, don Salvador, Elisa, el tío Tomba, la partida del Fraile, los religiosos de San Miguel de los Reyes, Virgen Santísima.*

У площині однієї мови *свої реалії* – це здебільшого споконвічні слова якоїсь однієї мови (*la melodía bucólica, la misa del alba, andaluz, San Miguel de los Reyes, don, la jicara, la primicia, la mantilla*). Зауважимо, що у творі В. Бласка Ібаньєса відсутні чужі реалії, тобто слова іншомовного походження, які увійшли у словниковий склад мови.

У площині пари мов зовнішні реалії однаково чужі обом мовам: каталанські слова: *¡Recontracordóns!, ¡La lleet!, estudi, jarre, aca!, ¡Bón día mos done Deu!, ¡Bón día!*, а слово *el truco* – трук (вживається в Колумбії, Аргентині і Уругвайї); *внутрішні реалії* – слова, які належать одній із пари мов і, чужі для іншої. *El don* – зовнішня реалія для української та англійської мов, для пари українсько-іспанської чи англійсько-іспанської мов вона буде внутрішньою. Національні реалії, що називають об'єкти, які належать даному народу, нації, але чужі за межами країни: *el don, San Miguel, la misa del alba, la melodía bucólica, la mantilla, el acento andaluz*. Традиційно виділяють такі способи перекладу реалій:

– транскрипцію чи транслітерацію;

– пояснення; для того, щоб пояснити реалії, в текст вводяться роз'яснення чи подається пояснення або коментар внизу сторінки;

– асиміляція; тут йдеться про знаходження відповідників до реалії в мові, на яку перекладаємо;

– описовий переклад – не є поясненням чи коментарем внизу сторінки, а описом декількома словами подій, про які йдеться.

Володимир Самійленко при відтворенні реалій, які В. Бласко Ібаньєс вживає каталанською мовою, вдається до транскрипції та транслітерації: «*jarre, aca!*» – «*appe! aka!*», а також до повного калькування та методу уподібнення (субституції): – «*¡Bón día mos done Deu!*» – «Добрий день дай нам Боже!»; «*¡Bón día!*» – «Добрий день!»; «*estudi*» – «закуток»; «*La lleet*» – «молоко»; «*¡Recontracordóns!*» – «Прокляті!»; «*el truco*» – «трук».

Для прочитання фразеологізму бачимо сталі комбінації (вислови). В. Самійленко перекладає їх з частковою відповідністю до мови – оригіналу: «*cazador de pájaros con liga*» – «ловець на клей»; також застосовує повне калькування: «*las siete plagas de Egipto*» – «сім кар єгипетських», хоча в «Іспансько-українському, українсько-іспанському словнику» (Іспансько-український, українсько-іспанський словник, 2013 р.) цей фразеологізм, що є архаїзмом, подається як «кара Господня». Для перекладу фразеологізму «*á vivir de gorra*» український перекладач вдається до контекстуального розтлумачення (інтерпретації) реалії – «до тих, що живуть у хаті». Аналізуючи переклад твору іспанського письменника, здійсненого В. Самійленком, зауважуємо, що перекладач не тільки передає зміст повісті і колорит іспанського селянського життя XIX ст., а й за допомогою фігурального описування пропонує українському читачеві краще розуміння твору. Наприклад: фразу «*para servir á los clientes*» – «щоби обслужити клієнтів» В. Самійленко перекладає «щоб наїжджувати покупцям молока». Зауважимо ще один переклад «*dejando con el revoloteo de sus faldas una estela de castidad ruda y áspera*» – дослівно «залишаючи в повітрі спідниці стелу грубої і суворої невинності», у перекладі Самійленка читаємо «і поли їхньої одежі, маючи по вітру, залишали по собі наче слід жорстокого й грубого панянства». Варто зауважити, що український перекладач часто вносить свої деталі, робить уточнення (роз'яснення), «пристосовує» український варіант до менталітету реципієнта, щоб читачі не заплутувалися і сприймали твір природньо, а не як іноземний. Такий переклад бачимо у фразі «*había servido á una familia como doméstica*» – «обслу-

говувала сім'ю як служниця», який В. Саміленко подає українському читачу як «*ходила й вона по наймах*».

Подібні перекладацькі моменти зустрічаємо часто у творі «Хатина» не тільки у перероблених фразах, реченнях, а й у перекладі деяких слів, які допомагають українському читачеві краще розуміти контекст: «*tío*» – дядько – «*пан*». З перекладу певних фраз переконуємося, що В. Самійленко не лише володів іспанською мовою, а й мав знання з усталених фраз, висловів, фразеологізмів, зрозумілих лише людям, для яких іспанська є рідною. Наприклад, не знаючи специфіки висловлювань іспанської мови, слова з твору Ібаньєса «*que se hiciesen la santísima*» перекладаємо як «*щоб стали вони Пресвятої діти*», а в перекладі В. Самійленка читаємо: «*подавилися тою землею діти*». Звернемо увагу, що слів «подавилися», чи «землею» у тексті оригіналу нема. Інколи перекладач дописує свої слова чи замінює іншими словами, які, на його думку, звучать більш вдало: «*pirámide*» – піраміда – «*копиця*»; «*las cosas ajenas*» – чужі речі – «*людські справи*»; «*fumando*» – палючи – «*посмоктуючи люльку*»; «*al sol*» – на сонці – «*на землі*»; «*tierras*» – землі – «*поле*»; «*la playa*» – пляж – «*березі*». Цікаво ще в перекладі українського тлумача звучить фраза «*por el hueso de la escalerilla*» – через виїмку сходинки – «*з сіне над сходами*». Текст українською мовою завдяки В. Самійленку стилістично багатший, прості висловлювання іспанського письменника звучать яскравіше, жвавіше і колоритно передають зміст твору: «*no era feliz*» – не була щаслива – «*нещасливо їй живеться*»; «*Hija!*» – дочка – «*Бідненька!*» Надибуємо випадки, коли перекладач дописує імена персонажів, щоб читач, не задумуючись, знав про кого йдеться: «*no lo sabía?*» – не знала цього – «*Пепета не знає сього?*».

Досліджуючи переклад В. Самійленка бачимо, що перекладач в однаковій мірі використовує метод уподібнення, ситуативні відповідники та транскриптивний (транслітераційний) вид, щоб залишити у своїй інтерпретації специфіку тогочасного іспанського селянського життя. Український варіант твору «Хатина» В. Бласко Ібаньєса засвідчує лексичне багатство української мови – під час аналізу перекладу спостерігаємо, що перекладаючи, В. Саміленко нерідко додає стилістичні фігури, зокрема, епітети, скажімо: «*Pepeta con la emoción y el cansancio, apenas pudo decir dos palabras seguidas*» – Пепета з хвилюванням і втому лише змогла сказати два наступні слова – «*Пепета зворушена й утомлена ледви могла до ладу звести пару слів*».

2.1. В. Бласко Ібаньєс із перекладознавчого погляду (Михайла Рудницького)

Немалий внесок у пізнання українським читачем В. Бласко Ібаньєса належить також Михайлові Рудницькому (1889–1975) – українському літературному критику, літературознавцю, письменнику, поету, перекладачу. В ілюстрованому журналі («Світ» №3, 1928 року) бачимо досить високу і водночас скептичну оцінку творчості письменника, яку надає іспанському белетристу та іспанській літературі український критик: «Здається, що від часів «Дон-Кіхота», який заступає ім'я автора, Ібаньєс був першим письменником, який пригадував нам, що Іспанія теж має свою літературу. І пригадував не так творами як фільмами, що здебільша не лишали із цих творів ні одного елементу творчої вартості» (Рудницький, 1928: 2). Далі знаходимо цікаву характеристику письменника та іспанської літератури: «...Ібаньєс належить між своїми товаришами по перу до виїмків своєю невтишною потребою блуканини. На великанських просторах Америки, де іспанська мова є рідною для тамошнього населення родяться іспанській літературі таланти на рідній землі, а одночасно екзотичні, із «нового світа» (Рудницький, 1928: 2). У статті Михайла Рудницького бачимо неабияку обізнаність літературознавця творчим доробком Бласко Ібаньєса: «Факт, що Ібаньєс став найбільше відомим із сучасної іспанської літератури не є випадковим; він найкраще пізнав психологію сучасного європейського інтелігента і привіз із Америки тайну, якої вчать всі американці: великого бізнесу, починаючи від перших ступнів фізичної, каторжної праці». Із публікації Михайла Рудницького переконуємося, що літературознавець не лише володів знаннями творчого, але й життєвого шляху іспанського митця: «Ібаньєс не був доставцем легкої чи сензаційної літератури, під смак модних читачів. Коли ці читачі находили в його творах те, що захоплювало їх у кіні, цирку, великоміській юрбі, часописі чи в політичній боротьбі, він змалював це не з думкою про них, а виключно тому, що сам те пережив, або хотів це відтворити для власного захоплення». Український критик, ознайомившись із статтю «призначеною для історика іспанської літератури», подає інформацію, що іспанський письменник поділяє свою творчість на три доби: «у першій добі, коли був редактором, політичним діячем, послом і революційним змовником, написав він перший цикл повістей, починаючи в 1894 р. «*Arroz y Tortana*» (щось у роді «Євшан – зілля»), далі: «Хижина», «Маєва квітка», «Повіття багно», «Помаранчеві гаї». «...у цей період,

зазначає критик, Ібаньєс перебував під великим впливом французького письменника Еміля Золя, деякі з цих повістей писав похапцем вночі після важкої редакційної роботи, в революційній пропаганді, під час поєдинків, мандрівок і втеч». І далі повідомляє, що «Його історична повість «Сонніка Ля Кортезана» із життя стародавнього Сагунту, написана тоді, коли Сенкевич здобув європейського читача і лавр нагороди Нобля своїм «Quo vadis», розійшлась у численних перекладах в Америці та Європі» (Рудницький, 1928: 2).

Стосовно другої доби творчості іспанського письменника автор статті зазначає, що вона проходить «як признається сам Ібаньєс» під впливом повістей французького письменника Віктора Гюго. Однак продовжує літературознавець «реалізм видався йому за тісним; свобідна творча уява та романтичні сюжети, які він бачив скрізь довкола себе, приваблювали його всією силою». Український критик пропонує додати до цього суспільні ідеї, за які боровся іспанський белетрист (йдеться про твори ««Ля Бодєга», «Ля Горда», «Ля Катедраль», «Невідомий гість», який скінчився «Голою жінкою», «Кровю на арені», «Мертвими, що наказують»»). Далі український учений зазначає, що «він додає у них головний вплив своєї невинної мандрівки між Мадридом і Парижем, що став його другою прибраною столицею і звав його до себе всіма джерелами кипучого життя» (Рудницький, 1928: 2). Третій період творчості іспанського письменника починається через декілька років перебування його в Америці, де він спробував різноманітні професії: вільний лектор (доповідач), ковбой, колонізатор диких пустарів. Михайло Рудницький повідомляє, що «після 5-літньої «школи життя» він пише «Аргонавтів», пролог до низки повістей, що мали змалювати еспанське життя в американських колоніях. І далі: «Еспанія знаходиться не тільки в Європі і що цей півострів є тільки провінцією духової та мистецької Еспанії, поділеної на 20 народів, мов на округи великої Республіки, що простяглась через половину планети, над берегами всіх морей, у всіх підсоннях і географічних ширинах, а якої ідеальний і незмінний президент зветься Мігуель де Цервантес» (Рудницький, 1928: 2). Михайло Рудницький зазначає, що «до цієї низки

належать «La Ciudad de la Esperanza» (Буенос Айрес), «La Tierra de Todos» (Земля Переможців), «Los Murmullos de la Selva» (простори цілини), «El Oro y la Muerta» (Перу) – цикль, яким Ібаньєс мріяв піти за прикладом Бальзака і створити свою «людську комедію»» (Рудницький, 1928: 2). За словами самого іспанського белетриста Мих. Рудницький нагадує, що він жив так інтенсивно, що п'ять років можна вважати за п'ятнадцять, писав щоденно із таким запалом, що інший письменник ледве би міг переписати рукопис. «Збираючи незвичайно багатий, безпосередній матеріал до цих творів, він не нехтував і країною чистої фантазії (нпр. «Жіночий рай» і «Чотири сини Еви»))» (Рудницький, 1928: 2).

Однак напружена праця В. Бласко Ібаньєса, і його бурхливе життя, безліч раз над прірвою смерті, не дали йому здійснити його мрій – «написати ще нових кількадесят томів, які дрімали в його невинній крові та уяві», – зазначає український критик наприкінці своєї статті.

Висновки. З проведеного дослідження бачимо, що переклад В. Самійленка – це доказ, що перекладач не лише володів іспанською мовою, а був краєзнавцем, знавцем культури, традицій, а також своєрідного іспанського менталітету. З розглянутої статті Мих. Рудницького (Рудницький, 1928: 2) можна стверджувати про глибоке зацікавлення і представлення українському реципієнту творчості Ібаньєса та загалом тогочасної іспанської літератури. Надалі авторка статті має на меті продовжувати аналізувати переклади творів іспанського белетриста. Запропоноване у цій статті вивчення творчості іспанського письменника і громадського діяча Бласко Ібаньєса двома визначними українськими літераторами відкриває низку наукових проблем, які, безперечно, доповнюватимуть історію входження іспанської літератури в український культурний контекст. Потребують ґрунтовного дослідження ще не оцінені досі інтерпретації творів Бласко Ібаньєса як самого Володимира Самійленка, так і в прочитанні М. Іванова, сучасних перекладачів В. Шовкуна та П. Соколовського. Вартує уваги і один із найпопулярніших творів Володимира Самійленка «Спритний ченчик» надто стосовно його перегуку із оповіданням іспанського письменника «Біля райських воріт».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар М. Творчість Володимира Самійленка. Твори. Київ. 1990. С. 5-46.
2. Енциклопедія українознавства / гол. ред. В. Кубійович та ін. Львів. 1973. Т. 7. П-С. 2800 с.
3. Бляско І. В. Хатина: повість. Київ. 1911. 118 с.
4. Бляско І. В. Хатина: повість. Вінніпег, Канада. 1921. 244 с.
5. Ляницький М., Кравець Я. Рудницький Михайло Іванович. *Львівський національний університет імені Івана Франка. Encyclopedia*. Львів. 2014. Т. 2. С. 384-385.

6. Іспансько-український, українсько-іспанський словник = Diccionario Español-Ucraniano, Ucraniano-Español: 230000+210000: два в одному томі: 440000 одиниць перекладу / уклад. В. Бусела. Київ; Ірпінь. 2013. 1120 с.
7. Рудницький Мих. Невгамовний еспанець. *Світ*. 1928. №3, С. 2.
8. Харитонов В. Бласко Ібаньєс. УЛЕ: в 5 т. Київ. 1988, Т. 1. С. 195.
9. Якимович (Васильців) Я. Б. Вісенте Бласко Ібаньєс в українському прочитанні кін. XIX – 20–30 рр. XX ст. *Філологія та журналістика. Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень*. Миколаїв. 2024. С. 114-120. DOI: <https://doi.org/10.62731/mcnd-19.07.2024.005>
10. Blasco Ibáñez, Vicente. *La barraca: novela*. Alicante. 2008.

REFERENCES

1. Bondar M. (1990) *Tvorchist Volodymyra Samiilenka*. [The works of Volodymyr Samiilenko] Tvory, Kyiv, Dnipro, 5-46. [in Ukrainian].
2. *Entsyklopediia ukrainoznavstva* (1973) [Encyclopedia of Ukrainian Studies] / hol. red. V. Kubiiovych ta in., Lviv, Molode Zhyttia, 7, P-S, 2800. [in Ukrainian].
3. Bliasko I. V. (1911) *Khatyna*. [The Cabin] Povist, Kyiv, Druk. 1-yi Kyiv. Druk. Spilky, 118. [in Ukrainian].
4. Bliasko I. V. (1921) *Khatyna*. [The Cabin] Povist, Vinnipeg, Kanada, 244. [in Ukrainian].
5. Ilnytskyi M., Kravets Ya. (2014) *Rudnytskyi Mykhailo Ivanovych*. [Mykhailo Ivanovych Rudnytskyi] Lvivskyi natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka. Encyclopedia, Lviv, LNU imeni Ivana Franka, 2, 384-385. [in Ukrainian].
6. *Ispansko-ukrainskyi, ukrainsko-ispanskyi slovnyk* (2013) [Spanish-Ukrainian, Ukrainian-Spanish Dictionary] 230000+210000: dva v odnomu tomi: 440000 odynyts perekladu / uklad. V. Busela, Kyiv; Irpin, Perun, 1120. [in Ukrainian].
7. Rudnytskyi Mykh. (1928) *Nevhamovnyi espanets*. [The Restless Spaniard] Svit, 3, 2. [in Ukrainian].
8. Kharytonov V. (1988) *Blasko Ibanies*. [Blasco Ibáñez] ULE v piaty tomakh, Kyiv, 1, 195. [in Ukrainian].
9. Iakymovych (Vasylytsiv) Ya. B. (2024) *Visente Blasko Ibanies v ukrainskomu prochyttanni kin. XIX – 20–30 rr. XX st.* [Vicente Blasco Ibáñez in Ukrainian interpretation of the late XIX – 20–30s of the XX century] *Filolohiia ta zhurnalistyka. Problemy ta perspektyvy realizatsii ta vprovadzhennia mizhdystsyplinarnykh naukovykh dosiahnen*, Mykolaiv, 114-120. DOI: <https://doi.org/10.62731/mcnd-19.07.2024.005>. [in Ukrainian].
10. Blasco Ibáñez, Vicente. (2008) *La barraca: novela*. [The Tent] Alicante, Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes. [in Spanish].

Дата першого надходження статті до видання: 24.08.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.09.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 16.10.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

